

Nijolė Raudytė,
Kretingos M.Valančiaus viešosios bibliotekos skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja,
Klaipėdos universiteto Socialinių mokslų fakulteto Bibliotekininkystės katedros asistentė.

Pranešimas mokslinei konferencijai „Etnografinė Igno Jablonskio veikla“
Kretingos muziejuje
2006-05-26

Igno Jablonskio bibliografijos aspektai

Laikas ir istorija turi savybę nuolat tikrinti ir išsaugoti tik tai, kas svarbiausia. Inžinierių, kraštotyrininką, muziejininką, Kretingos rajono Garbės pilietį, Lietuvos kraštotyros draugijos Garbės narį Igną Jablonskį, kurio jau 95 – tuosius gimimo metus šiandien skaičiuojame, primena jo giliai įmintos pėdos Lietuvos kraštotyros srityje.

1. Bronė ir Ignas Jablonskiai 1978 metais.

Per daugelį kraštotyrinio darbo metų Igno Jablonskio pastangomis išaiškinta, užregistruota ir saugotinais paskelbta 23 archeologijos ir 34 architektūros paminklai. Turėdamas ilgametę patirtį ir galias žinias, savarankiškai kasinėjo Padvarių, Egliškių, Baublių, Kašučių, Sūdėnų, Šlikių pilkapius, Kretingos senkapį bei kitus archeologinius objektus. 1985 metais Ignas Jablonskis buvo pripažintas profesionaliausiu Lietuvos paminklosaugininku. Kaip neatsiejama kraštotyrinio darbo dalis, ėjusi kaip paralelė per visą I.Jablonskio veiklą - tai tyrinėjimų medžiagos sisteminimas, apipavidalinimas, kruopštus publikacijų rengimas, kurių galutinis rezultatas - išsamūs straipsniai ir specialistams, ir plačiai visuomenei respublikiniuose bei vietiniuose leidiniuose.

Prisimenant šią neeilinę asmenybę bei ypatingos žmogiškosios ir dvasinės kultūros žmogų, norėtusi pristatyti tai, kas yra šio žmogaus istorija - tai jo plunksnai priklausantis palikimas, tai, kas suteikė gyvenimui gilią prasmę ir nenuilstančios veiklos tikrumą. Šio pranešimo tikslas - apžvelgti etnokultūrinius, archeologinius ir bendro pobūdžio I. Jablonskio bibliografijos aspektus, sąsajoje su kraštotyrininko biografijos faktais. Tyrimo pagrindas - anksčiau sudarytos bibliografinės rodyklės, Kretingos M.Valančiaus viešosios bibliotekos I. Jablonskio personalinė kraštotyros kartoteka, autentiški I. Jablonskio rankraštiniai šaltiniai bei surinkta medžiaga apie I. Jablonskį.

Pranešime bus kalbama apie: 1. I. Jablonskio bibliografinės rodyklės, 2. I. Jablonskio publikacijų registraciją Lietuvoje išleistuose bibliografijos leidiniuose. 3. Atskirus I. Jablonskio leidinius, 4. I. Jablonskio publikacijas, 4. I. Jablonskio rankraščius, 5. Publikacijas apie I.Jablonskį, 6. I.Jablonskio asmeninį archyvą.

Pirmoji bibliografinė rodyklė "Ignas Jablonskis" buvo paruošta 1984 metais Lietuvos TSR paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos Kretingos skyriaus ir Kraštotyros muziejaus. Rodyklės tikslas - buvo surinkti medžiagą apie I. Jablonskio kraštotyros darbus, pradžioje supažindinama su jo biografija bei veikla kraštotyros srityje. Pirmą rodyklės dalį sudaro straipsnių bibliografija, antrą - rankraštiniai I. Jablonskio kraštotyros darbai. Straipsniai skirstomi į publikacijas leidiniuose - kurių

užregistruota 30 pozicijų, straipsniai vietinėje ir respublikinėje spaudoje - 58 pozicijos. Rankraštinių kraštotyros darbų skyriuje užregistruoti 43 rankraščiai. Atskiruose skyriuose medžiaga išdėstyta chronologine tvarka. Bibliografinėms pozicijoms duotos informatyvios anotacijos, nurodoma rankraščių saugojimo vieta. Tai gana profesionaliai parengta bibliografija, kurios autoriai - kraštotyros muziejaus darbuotojai - istorikas D. Butkus ir kt. Rodyklę redagavo kraštotyros specialistai I. Seliukaitė, K. Račkauskas ir S. Stropus.

1989 metais Lietuvos kraštotyros draugijos Kretingos skyrius toliau fiksavo kraštotyrininko I. Jablonskio kūrybinį palikimą - sudarė antrąją jo darbų bibliografinę rodyklę. Rodyklės struktūra buvo paprastesnė ir ne tokia išsami kaip pirmoji.

Ją sudaro skyriai:

1. Jablonskio publikacijos leidiniuose - jau užfiksuota 41 pozicija (iš jų 17 etnokultūrinių),
2. Straipsniai vietinėje ir respublikinėje spaudoje - 63 pozicijos (iš jų – 31 etnokultūrinių),
3. Rankraštiniai kraštotyros darbai, archeologinių tyrinėjimų medžiaga - 52 pozicijos (iš jų – 16 etnokultūrinių).

Tačiau abiejose rodyklėse neįtrauktos publikacijos apie patį I. Jablonskį.

I. Jablonskio publikacijų bibliografiniai aprašai taip pat buvo registruojami respublikinėse Jonės Žebrytės sudarytose tęstinėse kraštotyros bibliografijos rodyklėse „Pažinkime gimtąjį kraštą“. 1974 metais įtrauktos 2, 1979 m. – 3, 1992 m. - 6 publikacijos.

Per pastaruosius dešimtmečius I. Jablonskio publikacijų ratas prasitvėrė, todėl šiuo metu pilniausius duomenis galima rasti Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos kraštotyrinėje anotuojoje kartotekoje, kurios pagrindu remiantis, pranešime bus pristatyti Igno Jablonskio bibliografijos aspektai.

Pats svarbiausias kraštotyrininko Igno Jablonskio darbas, apvainikavęs visą jo veiklą, buvo jo autorinė knyga, dienos šviesą išvydusi tik po autoriaus iškeliavimo į amžinybę, tai -1993 metais Mokslo ir enciklopedijų leidykloje išleista monografija "Budrių kaimas". Knyga išleista pagal Lietuvos kraštotyros draugijos užsakymą 1500 egzempliorių tiražu. Jos mokslinis redaktorius istorikas Vacys Milius. Gimtasis I. Jablonskio Budrių kaimas buvo įsikūręs dabartinio Skuodo rajono Daukšių apylinkėje. Aprašomi įvykiai, sodybos, žmonių butis ir darbai nuo senų laikų iki 1935 metų. Detaliau aprašomas autoriui įsimintinas 1917-1935 m. laikotarpis. Nors jau nebėra šio kaimo, ir ne visi budriškiai savo noru išsiblaškė iš gimtųjų vietų ši knyga padeda atkurti senojo žemaičių kaimo vaizdą, senąją buitį, sunkius darbus. Istorikas V. Milius pažymi, kad "Čia (monografijoje) pateikta medžiaga būdinga ne tik Budrių bei gretimų kaimų, bet ir Žemaitijos, Kuršo, Mažosios Lietuvos teritorijų gyventojams, todėl ji pravers ir tolesniems Baltijos regiono lyginamiesiems tyrinėjimams".

Nuo pat pirmųjų savo kraštotyrinės veiklos metų I. Jablonskis aktyviai bendradarbiavo spaudoje. Be monografijos jis paruošė ir pateikė visą eilę straipsnių rinkiniuose, leidiniuose, rajoninėje bei vietinėje spaudoje.

Visada yra įdomu sugrįžti į publikacijų pačią pradžią, nes kiekvienam mokslininkui ji yra brangi. Taigi - kokios ir kur pasirodė pirmosios kraštotyrininko I. Jablonskio publikacijos? Pirmąją laikomas 1938 metais "Lietuvos aidas" Nr. 498 pasirodęs straipsnis "Puodkalių piliakalnis laukia tyrinėtojų". Laikraštis "Lietuvos aidas" buvo to meto žinomiausias ir didžiausias šalies dienraštis: jo bendra apimtis sudarydavo 14 -16 puslapių, o tiražas - apie 90000 egzempliorių. Nuo 1935 metų turėjo dvi laidas (rytinę ir vakarinę), o 1939 metais - net tris. Tuo metu I. Jablonskis buvo jaunas inžinierius Rusnėje, kur ir pradėjo savo kraštotyrinius tyrinėjimus. Kaip jis pats prisimena, jam buvo didelis paskatinimas ir jo darbo įvertinimas patekti į "Lietuvos aidą", nes, jo žodžiais tariant, į šį žymiausią Lietuvos dienraštį buvo ypatinga publikacijų atranka.

Po sėkmingos pradžios pasirodė ir kiti jo straipsniai šiame laikraštyje. Rusnėje dirbdamas vandens kelių viršininko pavaduotoju, 1939 metais minėtame valstybės laikraštyje dalijasi mintimis apie valdininkų atlyginimo pertvarkymą. 1939 m. "Lietuvos aidas" vėl publikuoja I. Jablonskio poleminių straipsnių "Gelbėkime nuo arklo degintinius ir kitokius kapinynus". Šio dienraščio redakcijai I. Jablonskis tampa vis žinomesniu autoriumi, todėl 1940 m. čia išspausdinamas tęstinis net per 5 numerius einantis padavimas "Apie gražiąją salantiškių bajoraitę Imbarę".

1940 metais I. Jablonskio straipsnį "Tai bent kaimas" apie Darbėnų valsčiaus Lazdininkų kaimą publikuoja katalikiškas dienraštis "XX amžius". 1943 metais pasirodo jo straipsniai Telšiuose ėjusiam

kultūriniame savaitraštyje "Žemaičių žemė". Čia autorius kalba iš tautinių pozicijų: žemaičių žemė reikalauja žemaitiškos rašybos - apie žemaičių tarmės žodingumą senumą ir apie žemaičių kalbos skyrelio įsteigimą laikraštyje. Kitose publikacijose dalijasi patyrimu kaip specialistas - statybos inžinierius - apie šiaudinių stogų dengimo būdus, apie čerpių pakeitimą šiaudais, apie sodybų apželdinimo reikšmę ir grožį.

Gyvendamas Rusnėje, I. Jablonskis vadovavo "Santaros" draugijos vietiniam skyriui. "Santara" buvo Lietuvos jaunimo draugijų sąjunga 1912-1919 metais veikusi Mažojoje Lietuvoje, o 1923 - 1939 metais - tik Klaipėdos krašte. "Santara" nuo 1934 metų tapo tautinės organizacijos "Jaunoji Lietuva" padaliniu. Ši sąjunga 1936 metais turėjo 72 skyrius ir 2699 narius, kurie apėmė beveik visus krašto bažnytkaimius, didesnes gyvenvietes. 1939 metais, Klaipėdos kraštui atitekus Vokietijai, Ignas Jablonskis, būdamas "Santaros" Rusnės skyriaus vadovu, buvo priverstas palikti Rusnę ir įsikurti Kretingoje.

Hitlerininkų ištremtas iš Klaipėdos krašto, I. Jablonskis visą savo gyvenimą ir veiklą susiejo su Kretinga. Čia vykdė archeologinius ir etnokultūrinius tyrinėjimus, aktyviai dalyvavo ekspedicijose.

2. Ekspedicijos metu Latvijoje Mikėnų tėviškėje 1949 metais. Iš kairės sėdi: Mikėnaitė, Mikėnienė, Pr. Kulikauskas ir kt. Stovi: Mikėnų sūnus, S. Daunys, eksp. Dalyvis, Mikėnaitė, Černiauskas, I. Jablonskis ir A. Tautavičius. Klūpo ekspedicijos fotografas Ivanauskas.

1951 - 1956 metų laikotarpį I. Jablonskis praleido Sibiro tremtyje. Ir tremiamas jis pasiėmė archeologinių tyrinėjimų brėžinių juodraščius, juos perbraižė ir siuntė archeologams į Lietuvą. Po tremties I. Jablonskis toliau tęsė kraštotyrinę veiklą ir sėkmingai bendradarbiavo spaudoje, bet jau kaip kraštotyros specialistas. Po Sibiro tremties jis su šeima vėl grįžo į Kretingos miestą ir toliau tęsė kraštotyrinę veiklą dirbdamas pramonės kombinate. Šiame mieste ir gimė jo unikalūs ir be galo kruopštūs rankraščiai, peraugę į tolesnes gausias publikacijas Lietuvos spaudoje bei subrandinti į atskirą leidinį.

Nuo 1966 metų I. Jablonskis sistemingai publikavo straipsnius Lietuvos paminklų apsaugos bei kraštotyros draugijos leidinyje "Kraštotyra". Tai buvo plataus spektro kraštotyrinės publikacijos - apie puodynėmis dengtas krosnis vakarų žemaičiuose, dubenėtuosius akmenis Skuodo ir Kretingos rajonuose, senąsias rajono gyvenvietes (pvz. Imbarę), žemaitiškas trobas, Mosėdžio akmenų parką-muziejų ir kt. Su savo ekspedicijų bendražyge žmona Brone kartu surinko medžiagą bei parašė straipsnį apie žemaitiškas košes. Igno Jablonskio fotoaparatas įamžino unikalias senąsias sodybas, kurių dabar jau nebėra.

3. Šventosios soda. Freimanis Niklovs prie klėčių, statytų 1829 m. (Fotografuota I. Jablonskio 1977 m.)

4. Šventosios sode. Jono Piparo kiemo detalė. 1977 m.

Archeologinių ir etnografinių tyrinėjimų rezultatus Ignas Jablonskis nuo 1974 metų skelbė Lietuvos istorijos instituto leidiniuose - "Archeologiniai ir etnografiniai tyrinėjimai Lietuvoje", vėliau - nuo 1978 metų jau perorganizuotame pagal specializaciją - į "Etnografinius tyrinėjimus Lietuvoje" bei "Archeologinius tyrinėjimus Lietuvoje". Šiuose leidiniuose buvo skelbiama medžiaga iš atliktų ekspedicijų. Tai buvo išsamūs straipsniai apie Kašučių, Mosėdžio, Šlikių, Egliškių, Sūdėnų, Padvarių pilkapių; Andulių, Kretingos senkapio kasinėjimus, apie ištirtus ir užfiksuotus "Mūsų eros pirmųjų amžių pastatų pėdsakus Kretingos rajone", "Seniausias sukamas ginas Kretingos rajone", "Giliuosius koklius - puodynes valstiečių buityje" ir daugelį kitų.

5. Prie Mosėdžio malūno su gydytoju Vaclovu Intu. (fotografuota I. Jablonskio)

Nuo 1973 metų pasirodo Igno Jablonskio straipsniai mėnesiniame mokslo populiarinimo ir mokslo istorijos žurnale "Mokslas ir gyvenimas". Čia kraštotyrininkas plačiąją visuomenę stengiasi supažindinti ir su senosiomis žemaičių užtvankomis, ir su 17 amžiaus žemaičių namu, su 14-15 a. naudotais ratais ir rogėmis, ir su 17 amžiaus kretiškiškiais, kur pateikiama išsami to laikotarpio vedybų statistika bei Kretingos parapijoje buvusios pavardės. Vienas iš vertingiausių šiame žurnale publikuotų straipsnių - tai "Mįslingosios akmenų krūsnys", kuriame pasakojama apie Kretingos bei gretimuose rajonuose paplitusias priešistorines akmenų krūsnis.

Nuo 1970 metų pasirodo Igno Jablonskio straipsniai mokslo ir praktikos mėnesiniame žurnale "Statyba ir architektūra". Publikacijose autorius ragina išsaugoti liaudies architektūros paminklus - 17-18 a. vertingas sodybas bei seniausius medinius namus Kretingos rajone. Autoriui skaudėjo širdį, matant, kaip aplinkiniams mažai rūpi tautos palikimas.

1988 metais pradėjus eiti žurnalui "Liaudies kultūra", jame publikuojami Igno Jablonskio kraštotyriniai straipsniai apie žemaičių pastatus bei trobas, įvairias jų architektūrines detales. Po Igno Jablonskio mirties 1992-1993 metais pasirodo jo straipsniai, tokie kaip "Piemenėliai Šiaurės Žemaitijoje XX a. pradžioje" ("Liaudies kultūroje"), "Senieji durų apkaustai" (Lietuvos kraštotyros draugijos leidinyje "Mūsų kraštas") ir kiti.

Iš viso I. Jablonskio personalinėje kartotekoje, esančioje M.Valančiaus viešojoje bibliotekoje, užfiksuota apie 100 publikacijų respublikiniuose bei rajoniniuose laikraščiuose. Todėl pristatant šias gausias įvairaus pobūdžio publikacijas, būtų tikslinga jas sugrupuoti pagal turinį.

Ignas Jablonskis Kretingoje dirbo pramonės kombinato direktoriumi, todėl spaudoje jis publikavo gana kritiškus ir reiklius straipsnius, susijusius su jo darbu bei profesija - "Inžinierius

valdyboje" ("Tiesa" 1959 m.), "Kretingos vietinės pramonės vystymo galimybės" (Stalinietis, 1961), "Apsamanojusi statyba ir jos vadovai" (Stalinietis, 1959), "Statybose tylu" (Stalinietis, 1959), "Sparčiau ruoškime atiduoti eksploatacijon individualiai statomus namus" (Stalinietis, 1958).

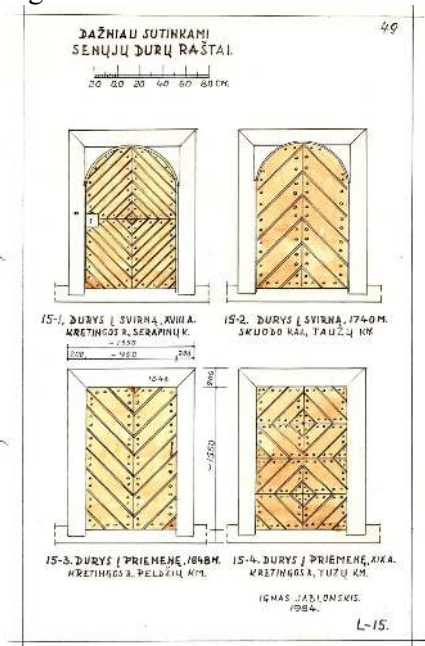
Tuo pačiu metu, dirbdamas pramonės kombinato direktoriumi, Ignas Jablonskis kartu sutiko vadovauti ir Kretingos muziejaus atkūrimui. 1947 m. publikuojamas jo pirmasis straipsnis apie "Kretingos muziejų ir jo stovį" rajoniniame laikraštyje "Žemaičių tiesa".

Toliau seka visa eilė kraštotyrinio pobūdžio publikacijų Kretingos rajoniniuose laikraščiuose "Stalinietis", "Švyturys", "Pajūrio naujienos", Skuodo "Mūsų žodis", respublikiniuose - "Tiesa", "Komjaunimo tiesa", "Literatūra ir menas" bei kituose. Rajoniniame laikraštyje "Švyturys" buvo įvesti pastovūs skyreliai "Pažinkime savo gimtąjį kraštą", "Iš amžių glūdumos", kuriuose I. Jablonskis rajono gyventojams pastoviai skelbdavo medžiagą iš Kretingos muziejaus vykdomų archeologinių ekspedicijų. Šios serijos straipsniai buvo ypač populiarūs kretingiškių tarpe, nes autorius iš tikrųjų mokėjo suintriguoti kasinėjimų radiniais iš antikos laikų - laidojimo paminklais bei Romos imperatorių monetomis, rastomis Kretingos apylinkėse. Todėl vasaros atostogų metu I. Jablonskiui kasinėjimuose gausiai talkindavo miesto moksleiviai, nes pakliūti pas I. Jablonskį į ekspediciją buvo ypatingas dalykas.

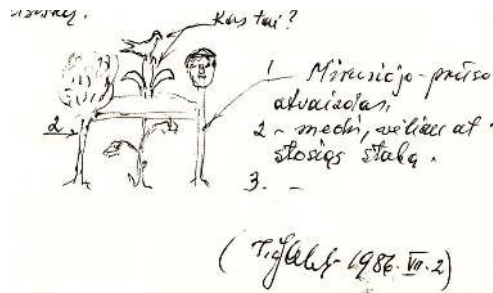
Išsamūs, saviti ir su begaline meile gimtajam kraštui bei žmonėms parašyti I. Jablonskio straipsniai laikraščiuose nuolat domino ir vyresnius skaitytojus, ir jaunimą. Paskutinė publikacija, autoriui gyvam esant, pasirodė rajoniniame "Švyturys" 1991 m. rugsėjo 25 d., o į amžinybę autorius iškeliavo tų pačių metų gruodžio 6 dieną. Tai buvo originalus straipsnis "Žemaičių kilmės klausimu", kuriame I. Jablonskis buvo sukūręs labai įdomią teoriją apie žemaičių praeitį, lietuviškus vietovardžius ir žodžius Dunojaus upės baseino plotuose, žemaičių mitologiją protėvius Europoje, lietuviškos kilmės vietovardžius Britų salose. I. Jablonskis - bene vienintelis, suradęs stebėtiną žemaičių ir anglų kalbos panašumą. Tik įsiklausykime: dėina - day, tondėina - today, ir t.t.

Būdamas nepaprastai tauri asmenybė ir ypatingos kultūros žmogus, I. Jablonskis neliko abejingas mūsų visuomenės etikos, estetikos, bendražmogiškos kultūros problemoms, todėl dažnai laikraščiuose aptinkamos tokio pobūdžio publikacijos: „Ar teisingai elgiuosi?“ (1964), „Globokime medį – gamtos puošmeną“ (1978), „Kai svečiuosies gamtoje“ (1979), „Istorijai reikia tikslumo“ (1989) ir kiti.

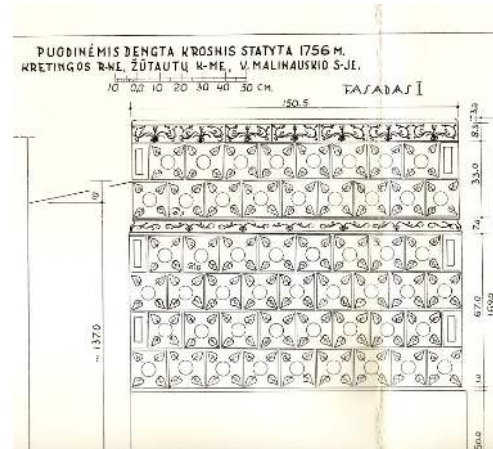
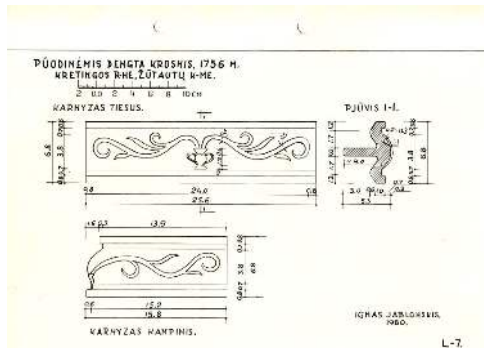
Kraštotyrininkas Ignas Jablonskis sukaupė gausų rankraštinį archyvą iliustruotą paties darytais sudėtingais brėžiniais, piešiniais, originaliais dokumentais bei nuotraukomis.

6. Durų angų ir perdenginių senoji puošyba Kretingos ir gretutiniuose rajonuose, 1984 m.

7. Iš rankraščio publikacijai „Koplytstulpiai ir jų reikšmė“. 1982 m.

8. Igno Jablonskio ranka daryti brėžiniai tyrinėjimui „Puodinėmis dengtos krosnys Kretingos rajone“. 1980 m.

Užregistruota apie 60 rankraščių kraštotyros darbų. Beveik visų rankraščių po vieną egzempliorių Ignas Jablonskis yra pateikęs Lietuvos Mokslų akademijos istorijos institutui, Kultūros ministerijai, Kretingos muziejui, kiti liko tik pas autorių. Nemažai rankraščių segtuvų su archeologinių tyrinėjimų medžiaga buvo muziejininko I. Jablonskio archeologinių tyrinėjimų metinės ataskaitos. Daugelis rankraščių vėliau buvo redaguoti bei įtraukti į kraštotyrinius leidinius.

Norėjusi pristatyti pačiam kraštotyrininkui buvusius svarbesnius, įdomesnius rankraščius. Tai rankraštyje likęs 5 tomų darbas, slėptas tarybiniais metais, išsakantis autoriaus pasaulėžiūrą "Marksistinės filosofijos kritika", pradėtas rašyti 1948 metais.

1939 - 1956 metais parašytas 2 dalių rankraštis "Laisvės netekus arba tokia buvo mūsų kartos dalia". 1988 m. atspausdintas 3 egzemplioriais mašinėle. "Knygoje glaustai apsakoti paties autoriaus pergyventi dramatiški įvykiai, vykę Lietuvos pajūryje nuo 1939 iki 1956 metų, kai dauguma lietuvių buvo tremiami arba paleisti ištremties ir įkalinimo vietų. Rašant buvo pasinaudota slapta išlaikyta dienoraštinė medžiaga, kuri turėtų paremti aprašomųjų dalykų tikrumą" (I. Jablonskis).

Dar vienas 2 dalių rankraštis - 1986 metais keletu egzempliorių mašinėle atspausdintas rinkinys "Įvairios lietuvių liaudies dainos, dainuotos XX a. pradžioje Skuodo rajone". Autorius savo darbo įžangoje rašo: "tautosaka, tame tarpe ir liaudies dainomis, buvau pradėjęs domėtis jau 1927 metais, bet intensyviau tautosaką užrašinėti pradėjau jau mokydamasis Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje. Nuo 1934 metų šiame darbe mielai talkininkavo brolis Juozas. Vėliau, dirbdamas Rusnės vandens kelių rajone, 1937 metais buvau pradėjęs organizuoti tautosakos rinkimo talką, kurią 1989 03 22 nutraukė vokiečiai. Pradėjus rinkti tautosaką, šio darbo nebebuvo įmanoma pamiršti. Antrojo pasaulinio karo metu išėjau iš valstybinės tarnybos ir 1942 metų pradžioje su šeima apsigyvenau kaime, žmonos tėvų ūkelyje Tauzų kaime, šalia mano gimtojo Budrių kaimo, esančio Skuodo rajone. Laiko buvo pakankamai. Reikėjo kuo nors užsiimti. Taip, atliekamais laiko tarpeliais, tautosakos užrašinėjimo darbas buvo tęsiamas. Padedant broliui Juozui ir kitiems šeimos nariams, po kelis kartus aplankėme gimtojo Budrių kaimo žmones, ir 1934 - 1943 m. laikotarpyje surašėme visas jų žinotinas dainas." 1

Abiejose rankraščio dalyse užregistruotos 306 iki tol niekur neužfiksuotos dainos. Didelę dalį

budriškių žmonių dainuojamų dainų žinojo Bronė Jablonskienė, kilusi iš gretimo Tauzų kaimo. Jos surašytos 1975 m. ir perduotos Lietuvių kalbos ir literatūros institutui, todėl šiame rankraštyje nebekartojamos, išskyrus tas, kurios kuo nors skiriasi nuo anksčiau užrašytųjų. I. Jablonskis apgailestauja, kad neturėjo galimybės užfiksuoti jų melodijų. Mašinraštis vertingas tuo, kad jame pateiktos trumpos žinios apie šio rinkinio dainų pateikėjus.

Rankraštyje liko ir 1930 metais parašytas vadovėlis vidurinėms mokykloms "Bažnyčios istorija", kurį parašė prašomas kunigo St. Mažeikos. Tačiau vėliau išaiškėjo, kad panašią knygą pirmas išleisti suspėjo D.Venckus.

Kita svarbi Igno Jablonskio bibliografijos dalis - publikuota medžiaga apie patį kraštotyrininką. Kretingos M.Valančiaus viešosios bibliotekos kraštotyrinėje kartotekoje yra šiuo metu užfiksuotos 32 tokio pobūdžio publikacijos. Jas parašė istorikai V.Milius, I. Seliukaitė, J.Kanarskas, A.Tautavičius; žurnalistai G. Paulikaitė, S.Petraitienė, B.Žemaitis, A.Kuklys ir kiti. Apie kraštotyrininką Igną Jablonskį buvo skelbtos publikacijos žurnaluose: "Žemaičių žemė", "Mokslas ir technika", "Tarp knygų"; laikraščiuose: "Gimtinė", "Vakarinės naujienos", "Diena", "Klaipėda", "Vakarų ekspresas", "Mūsų žodis", "Švyturys", "Pajūrio naujienos" bei kituose leidiniuose.

Negalima neprisiminti I. Jablonskio sukaupto asmeninio archyvo. Tai gausus laiškų, nuotraukų bei dokumentų archyvas, kurį jis pats visuomet labai kruopščiai tvarkė. Čia galima rasti istoriko P.Kulikausko telegramą ir laišką atsiųstus I. Jablonskiui į Sibirą jo paties laišką generolui Vladui Nagevičiui; istorikų A.Vyšniauskaitės ir Vaitkevičiaus laiškus; įvairius Vytauto Kazimiero Jonyno ir Pauliaus Galaunės pranešimus bei raštus ir kitus daug galinčius papasakoti originalius dokumentus.

Igno Jablonskio sukaupto foto archyvo nuotraukose atsispindi visas šio nepaprastai šviesaus žmogaus gyvenimas ir nenuilstanti veikla. Didžiausią foto archyvo dalį sudaro ekspedicijų vaizdai. I. Jablonskis labai kruopščiai fiksavo kiekvieną kraštotyrinį įvykį, tokius kaip – Lietuvos mokslų akademijos istorijos instituto saugotinių paminklų žvalgymo ekspedicijos, Mosėdžio akmenų muziejaus pirmieji kūrimosi darbai, Klubių dubenėtojo akmens atvežimas į Kretingos muziejų, Padvarių ir Andulių pilkapių kasinėjimas ir tvarkymas, taip pat įamžinti ekspedicijų dalyviai ir talkininkai.

9. Prie dubenėtojo akmens. 1971 m. iš kairės į dešinę: vairuotojas B.B. Astrauskas, kranininkas J. Salys ir I. Jablonskis

Nuotraukose iš jaunystės laikotarpio gausu užfiksuotų vaizdų iš šaulių, ateitininkų, pavasarininkų, moksleivių katalikų gyvenimo; įamžinta pirmoji praktika Joniškyje, studijos Kaune.

10. Buto šeimyna studijuojant Kaune aukštesniojoje technikos mokykloje 1932 m.

11. Kauno aukštesniosios technikos mokyklos šaulių būrys prieš paskutinį susirinkimą 1936 m. birželio mėn.

Toliau seka skausmingas gyvenimo etapas - Sibiro laikotarpis. Į šią priverstinę kelionę I. Jablonskis nepamiršo pasiimti fotoaparato. Taip gimė visa serija nuotraukų - nuo įlipimo į vagoną iki grįžimo į Lietuvą. Važiuodamas atgal į Lietuvą I. Jablonskis aplankė ir įamžino Rusijos istorinius, archeologinius, kultūros paminklus. Patekęs į žmogaus orumą žeminančias sąlygas, I. Jablonskis sugebėjo išlaikyti dvasios stiprybę, niekas nepajėgė jo sugniuždyti, jis visuomet mokėjo matyti tik tai, kas gera.

12. Jablonskių šeima Ačinsko miesto parke tremtyje 1952 metais. (foto I. Jablonskio)

Dar mokydamasis Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje, I. Jablonskis rašė: "Ir silpnas gali sunaikinti materialų kryžiaus paveikslą bet užmiršti jį dvasioj - manęs neprivers". Toks ir buvo I. Jablonskio viso gyvenimo ir nenuilstančios veiklos devizas.

Pranešimo pabaigoje, apibendrinant Igno Jablonskio svarbiausius bibliografijos aspektus, galima padaryti išvadą, kad jo darbai Lietuvos etnokultūros ir archeologijos srityse yra unikalūs, turintys didelę išliekamąją vertę ateities kartoms. Tyrinėjimai, įgavę publikacijų pavidalą, yra neįkainojama medžiaga Lietuvos istorijai bei kultūrai. Todėl tikslinga būtų pasirūpinti visas Igno Jablonskio publikacijas, rankraščius, nuotraukas bei laiškų archyvą apjungti viename leidinyje, skirtame šiam iškiliam žemaičiui.

Literatūra:

1. Budrių kaimas : [iš praeities : sodybos ir pastatai : darbai ir butis : pasakojimai] / Ignas Jablonskis. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų l-kla, 1993. - 197 p. - (Lietuvių etnografijos šaltiniai; 2). - ISBN 5-420-01225-1. - UDK: 39(474.5),
2. Žurnalistikos enciklopedija / [sudarytojai Genovaitė Burneikienė, Dalia Dirvonaitė, Juozapas Vytas Urbonas. - Vilnius : Pradai, 1997. - 606, [1] p. - ISBN 9986-776-62-7. - UDK: 070(031)
3. Knygotyra : enciklopedinis žodynas / Vilniaus universitetas. Knygotyros katedra. - Vilnius : Alma litera, 1997. - 413, [1] p. - ISBN 9986-02-352-1. - UDK: 002.2(474.5)(03)
4. Jablonskis Ignas. Trumpa mano biografija, (Rankraštis),1985,
5. Jablonskis Ignas. Įvairios lietuvių liaudies dainos, dainuotos XX a. pradžioje Skuodo rajone.(Rankraštis),1986 , D. 2, p. 5.
6. Igno Jablonskio asmeninis archyvas.
7. Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos Igno Jablonskio kartoteka.